

Diarienummer: OAN.2016.118

Datum: 2016-10-11

Verksamhetschef Individ- och familjeomsorgen Irene Blomqvist

E-post: irene.blomqvist@ale.se

Omsorgs- och arbetsmarknadsnämnden

Svar från omsorgs-och arbetsmarknadsnämnden- Granskning av verksamheten för ensamkommande flyktingbarn

Omsorgs- och arbetsmarknadsnämnden har tagit del av KPMG ABs granskningsrapport angående granskning av verksamheten för ensamkommande flyktingbarn.

Granskningens sammanvägda bedömning är att kommunens verksamhet för att integrera ensamkommande barn/ungdomar synes fungera ändamålsenligt. När det gäller omsorgs- och arbetsmarknadsnämndens ansvar för att utreda dessa barns och ungdomars behov av stöd och skydd finns dock stora brister.

Sektor arbete, trygghet och omsorg bifaller att situationen var allvarlig och att handläggarna som utredde anvisade ensamkommande flyktingbarn ej hann färdigställa utredningar inom lagstadgad tid. Orsaken till situationen beror huvudsakligen på att det hösten 2015 kom ett stort antal ensamkommande barn, vilket sektorn inte var förberedd på. Idag har läget stabiliserats och snart finns det inga försenade utredningar eller outhämta familjehem.

Förvaltningens beslutsförslag till Omsorgs- och arbetsmarknadsnämnden

Omsorgs-och arbetsmarknadsnämnden beslutar att anta sektorns yttrande såsom sitt eget.

Omsorgs-och arbetsmarknadsnämnden beslutar att översända yttrandet till kommunens revisorer.

Irene Blomqvist

Verksamhetschef Individ- och familjeomsorgen

Elin Sundberg

Planeringssekreterare

Beslutsunderlag

- Tjänsteutlåtande, 2016-10-11.

Ärendet expedieras efter beslut till:

För vidare hantering

Kommunstyrelsen

För kännedom

Kommunrevisionen

Barn och ungdomsenheten

Bakgrund

Uppdraget

KPMG AB har på uppdrag av kommunens revisorer genomfört en granskning av verksamheten för ensamkommande flyktingbarn.

Kommunrevisorerna önskar delta vid det AU-sammanträde där kommunstyrelsens svar på granskningsrapporten ska beredas.

Granskningens sammanfattning

Granskningens sammanvägda bedömning är att kommunens verksamhet för att integrera ensamkommande barn/ungdomar synes fungera ändamålsenligt. När det gäller omsorgs- och arbetsmarknadsnämndens ansvar för att utreda dessa barns och ungdomars behov av stöd och skydd finns dock stora brister.

- Vi anser att omsorgs- och arbetsmarknadsnämnden med det snaraste måste, för att uppfylla lagstiftning och föreskrifter, tillse att handläggarna inom barn- och ungdomsenheten ges förutsättningar att påbörja och avsluta utredningar kring de ensamkommande barn/ungdomar som anvisats kommunen.
- Det är också viktigt att familjehemsgruppen får möjlighet att utreda de familjehem där ungdomar redan är placerade utan godkännande.
- Vi rekommenderar att det upprättas ett kommunövergripande dokument som visar på ansvarsfördelning mellan nämnderna när det gäller ensamkommande barn och ungdomar.

Kommentarer på granskningsrapport- Granskning av verksamheten för ensamkommande flyktingbarn

Med hänvisning till revisionsrapporten vill omsorgs- och arbetsmarknadsnämnden lämna följande kommentarer till rapporten. Kommentarererna är upplagda utefter revisionsrapportens disposition.

1. Sammanfattning

Finns avtal med Migrationsverket?

Migrationsverket sa upp avtalen med kommunerna den 1 juli 2016. Uppsägningarna görs för att underlätta övergången till ett nytt ersättningssystem för ensamkommande barn som regeringen har för avsikt att införa år 2017.

Hur arbetar kommunen i syfte att integrera ensamkommande flyktingbarn/ ungdomar och mot utanförskap? Vi kan konstatera att Mötesplats Spinneriet är en viktig del i integrationsarbetet. .. Vi anser dock att ett-åriga projektider kan motverka stabilitet och motivation att verka för utveckling av verksamheten.

Spinneriet har en projektperiod som sträcker från 2016-06-05 --2018-06-05. Planen är att Mötesplats Spinneriet ska vara en permanent verksamhet för att integrera nyanlända, inte bara målgruppen ensamkommande ungdomar, utan hela målgruppen nyanlända i Ale kommun.

Vi rekommenderar att de som arbetar med utredning av ensamkommande flyktingbarn på ett tydligare sätt knyts till Välkomsten.

Idén att de som arbetar med utredning av ensamkommande flyktingbarn ska samverka med Välkomsten är god. Sektor arbete, trygghet och omsorg arbetar för detta. Det saknas dock ett

tydligt syfte att utredare av ensamkommande flyktingbarn ska knytas till Välkomsten. Det största hindret idag är att det inte finns några lokaler som verksamheterna gemensamt kan sitta i. De som arbetar med utredningar av ensamkommande flyktingbarn sitter idag i gemensamma lokaler med personal som utreder familjehem. Det samarbetet upplevs viktigare för utredarna.

Vår granskning har visat att det i månadsskiftet april/maj saknas en dokumenterad och avslutad utredning för 48 barn/ungdomar som kom till kommunen under hösten 2015. Det innebär att det finns ungdomar som man inom barn- och ungdomsenheten inte har någon kännedom om vare sig deras behov eller hur de mår. Det finns inte något beslut om förlängd utredningstid i dessa ärenden.

2016-09-28 är 13 utredningar oskrivna. Det är prioriterat att färdigställa dessa utredningar inom det snaraste.

Det är allvarligt att det saknas dokumenterad och avslutad utredning. Orsaken till att det inte finns beslut om förlängd utredningstid i dessa ärenden beror på att skäl för förlängd utredning inte finns. Att socialsekreterarna inte hinner hålla utredningstiden är inte ett giltigt skäl. Att tilläggas är, att även om det inte finns en dokumenterad utredning, har verksamheten haft samtal med barnen. Barnen blir placerade i boenden. Kommunikation mellan boendena och kommunen sker. Boendet hör av sig till verksamheten om barnet har ett behov som inte uppfylls.

Vi anser att omsorgs- och arbetsmarknadsnämnden med det snaraste måste, för att uppfylla lagstiftning och föreskrifter, tillse att handläggarna inom barn- och ungdomsenheten ges förutsättningar att påbörja och avsluta utredningar kring de ensamkommande barn/ungdomar som anvisats kommunen.

Bedömningen är enheten inom kort ej har några utredningar kvar som passerat utredningstiden. Idag har enheten förutsättningar att påbörja och avsluta utredningar inom lagstadgad tid kring de som anvisas kommunen.

Det är också viktigt att familjehemsgruppen får möjlighet att utreda de familjehem där ungdomar redan är placerade utan godkännande.

Idag är alla familjehem utredda och familjehemsgruppen bedöms ha en rimliga arbetsbörda.

Har fullmäktige fastställt mål och riktlinjer för mottagandet av ensamkommande flyktingbarn?

Granskningen har inte visat på att det finns något kommunövergripande dokument som visar på ansvarsfördelning mellan nämnderna när det gäller ensamkommande flyktingbarn. Vi menar att detta är en brist.

Sektor arbete, trygghet och omsorg anser att det viktigt att ett kommunövergripande dokument som beskriver ansvarsfördelningen görs.

Däremot saknas dokument som visar på den politiska viljeriktningen för integrationsarbetet inom Mötesplats Spinneriet.

Det stämmer. Mötesplats Spinneriet har behandlats på tjänstemannanivå.

7 Granskningsresultat

7.1 Avtal med Migrationsverket

Migrationsverket sa upp avtalen med kommunerna den 1 juli 2016. Uppsägningarna görs för att underlätta övergången till ett nytt ersättningssystem för ensamkommande barn som regeringen har för avsikt att införa år 2017.

Vid tidpunkten för granskningen hade Ale kommun 88 ensamkommande asylsökande flyktingbarn och 20 ensamkommande flyktingbarn med permanent uppehållstillstånd.

I år har 7 ensamkommande barn anvisats till Ale. Ale har sammantaget tagit emot 97 ungdomar, av dessa har 23 personer uppehållstillstånd. När en person utan uppehållstillstånd fyller 18 år övergår ansvaret till Migrationsverket. Hittills har Ale hänvisat fyra personer över 18 år till Migrationsverkets anläggningsboende. Beräkningen är att 39 personer kommer hänvisas till Migrationsverket under 2017 (om de inte hinner få uppehållstillstånd).

7.2.2 Omsorgs- och arbetsmarknadsnämnden

Barn- och ungdomsenheten

Inom individ- och familjeomsorgens finns fyra handläggare som arbetar med ensamkommande barn och ungdomars behov av skydd och stöd. En ordinarie handläggare och en konsult har socionomutbildning.

Idag har verksamheten 5 handläggare inklusive en konsult som utreder ensamkommande barn. Konsulten används dels för att arbeta ikapp samt för att avlasta handläggarna som är relativt trötta. Gruppen ska även få en egen förste socialsekreterare för att få mer arbetsledning.

Vid våra intervjuer inom barn- och ungdomsenheten har det framkommit att det i månadsskiftet april/maj saknas en dokumenterad och avslutad utredning för 48 barn/ungdomar som kom till kommunen under hösten år 2015. Det innebär att det finns ungdomar som, man inom barn- och ungdomsenheten inte har någon kännedom om, vare sig deras behov eller hur de mår. Det finns inte något beslut om förlängd utredningstid i dessa ärenden.

Det är allvarligt att det saknas dokumenterad och avslutad utredning. Orsaken till att det inte finns beslut om förlängd utredningstid i dessa ärenden beror på att skäl för förlängd utredning inte finns. Att socialsekreterarna inte hinner med är inte ett skäl till förlängd utredning. Att tilläggas är, att även om det inte finns en dokumenterad utredning, har verksamheten haft samtal med barnen. Barnen blir placerade i boenden. Kommunikation mellan boendena och kommunen sker. Boendet hör av sig till verksamheten om barnet har ett behov som inte uppfylls.

Hög arbetsbelastning och personalomsättning uppges som skäl till att handläggarna inte hunnit med att inleda eller färdigställa en utredning.

Orsaken till den höga arbetsbelastningen beror huvudsakligen på att det under hösten 2015 kom en stort antal ensamkommande flyktingbarn. Verksamheten var inte förberedd på det och det fanns inte tillräckligt med personal att hinna med alla utredningar som behövde göras.

Arbetsbelastningen beskrivs även ha varit så svår för familjehemssekreterarna att de inte hunnit utreda/godkänna alla de familjehem där flyktingbarn/ungdomar är placerade.

Arbetsbelastningen blev i och med den höga tillströmningen av ensamkommande flyktingbarn ansträngd även för familjehemssekreterarna. Till följd av att sekreterarna inte hann utreda alla familjehem placerades flera barn i outredda familjehem. Idag är alla familjehem utredda och familjehemsgruppen bedöms ha en rimliga arbetsbörda.

Med anledning av ovanstående brister har verksamhetsansvarig för barn- och ungdomsenheten nu gjort en Lex Sarah anmälan.

Ett förtydligande är att verksamhetsansvarig för individ-och familjeomsorgen skrev en lex Sarah-

Ale kommun SE-449 80 Alafors	Organisationsnummer 212000-1439	Telefon 0303-33 00 00	E-post kommun@ale.se	www.ale.se
--	---	---------------------------------	--------------------------------	-------------------

rapport. Det är bara nämndens arbetsutskott som kan fatta beslut om att lämna in anmälan till Inspektionen för vård och omsorg (IVO). Mot bakgrund av den inkomna rapporten har omsorgs- och arbetsmarknadsnämndens arbetsutskott beslutat att lämna in en anmälan till IVO. En utredning av situationen är pågående.

Vi menar att omsorgs- och arbetsmarknadsnämnden med det snaraste måste, för att uppfylla lagstiftning och föreskrifter, tillse att barn- och ungdomsenheten förutsättningar att påbörja och avsluta utredningar kring de ensamkommande barn/ungdomar som anvisats till kommunen.

Bedömningen är att situationen har stabiliserats för utredare av ensamkommande flyktingbarn. Enheten har fem handläggare och en konsult för utredning, samt 3 familjehemssekreterare.

Åtgärder under process är att förtäta arbetsledningen. Barn- och ungdomsenheten har delats upp i två enheter, där varje enhet ska ha varsin enhetschef. En 1:e socialsekreterare ska tillsättas till gruppen som handlägger ensamkommande flyktingbarn.

Inklusive ovan planerade åtgärder bedöms bemanningen vara tillräcklig. Inom en snar framtid kommer det inte finnas några outredda eller försenade utredningar kvar. Notera dock att bedömningen baseras på Migrationsverkets prognos av hur många ensamkommande som beräknas komma.

Utförarenheten

I kommunens regi finns 33 boendeplatser för ensamkommande ungdomar inom kommunens två boenden, Spinneriet och Vallmon (f.d. Vikadamm's äldreboende). Vid tidpunkten för granskningen bodde 36 ungdomar på kommunens boenden. Vid våra intervjuer framkom att det planeras för att öppna fler platser på Vallmons boende.

Idag finns 33 platser. Hösten 2016 utökas verksamheten med 15 platser. Kommunen har då totalt 48 platser. Under 2017 kommer platserna minska från 48 platser till cirka 40 platser. Ambitionen är att omvandla en avdelning på Spinneriet till att kunna ta emot andra typer av SoL-placeringar som en del av utvecklingen av "hemmaplanslösningar"

Det finns en projektledare anställd på 100 % och en anställd person från fritidsenheten på 80 % under perioden november 2015 t o m juni 2016 i projektet.

Projektledaren är anställd på 100% och är tillsvidareanställd.

Vår granskning har inte visat på att Mötesplats Spinneriet är politiskt beslutad.

Det stämmer. Mötesplats Spinneriet initierades av enhetschef utförarenheten.

Vi anser dock att ett-åriga projektider kan medföra att det motverkar stabilitet och motivation att verka för utveckling av verksamheten.

Spinneriet har en projektperiod som sträcker från 2016-06-05 --2018-06-05. Planen är att Mötesplats Spinneriet ska vara en permanent verksamhet för att integrera nyanlända, inte bara målgruppen ensamkommande ungdomar, utan hela målgruppen nyanlända i Ale kommun. För att verksamheten ska vara permanent kan det komma att behövas ett politiskt beslut framgent.

7.2.3 Välkomsten

Om IFO och skolan tog det delade ansvaret för Välkomsten skulle enligt vår mening kommunen få en mer sammanhållen mottagningsprocess. Framförallt skulle Individ och familjeomsorgen i sitt utredningsarbete snabbt få tillgång till information om den nyanlända unge som Välkomsten får fram. Vi rekommenderar att barn- och

ungdomsgruppen som har att utreda ensamkommande flyktingbarn på ett tydligare sätt knyts till Välkomsten.

Idén att de som arbetar med utredning av ensamkommande flyktingbarn ska samverka med Välkomsten är god. Sektor arbete, trygghet och omsorg arbetar för detta. Det saknas dock ett tydligt syfte att utredare av ensamkommande flyktingbarn ska knytas till Välkomsten. Det största hindret idag är att det inte finns några lokaler som verksamheterna gemensamt kan sitta i. De som arbetar med utredningar av ensamkommande flyktingbarn sitter idag i gemensamma lokaler med personal som utreder familjehem. Det samarbetet upplevs viktigare för utredarna.

7.3 Kommunens mål, riktlinjer och rutiner för mottagandet av ensamkommande flyktingbarn

Prioriterade mål och uppdrag till sektorerna

I omsorgs- och arbetsmarknadsnämndens nämndplan för 2016 finns ett mål som målgruppen berörs av, vilket är "fler boendeplatser för flyktingbarn och flyktingfamiljer ska tillskapas i samverkan med övriga sektorer". Det finns också ett uppdrag från nämnden till sektorn som specifikt gäller ensamkommande flyktingbarn. Det är "läxhjälp bör finnas på Spinneriet och på boende för ensamkommande barn".

Mötesplatsen erbjuder alla ensamkommande barn som bor på Spinneriets ungdomsboende och Asylboendet Vallmon läxhjälp. De som har flyttat ut i egna lägenheter erbjuds också fortsatt läxhjälp. Idag finns ca 30 stycken "läxhjälpare" d.v.s. volontärer som läser läxor varje vecka i olika nivåer och ämnen som är alltifrån avancerad gymnasie matte till att stötta analfabeter att lära sig att skriva. Volontärerna består av både pensionerade SFI lärare till unga gymnasieelever. Just nu är behovet av läxhjälp större än innan och därmed genomförs rekryteringskampanjer. Fler läxhjälpstillfällen kommer att erbjudas i slutet av 2016.

Riktlinjer

Granskningen har inte visat på att det finns några dokumenterade beslut om projektet, Mötesplats Spinneriet. Vi har tagit del av ett dokument som heter "om Mötesplats Spinneriet, som bland annat beskriver vision, syfte och mål. Av dokumentet framgår dock inte om det är fastställt av omsorgs- och arbetsmarknadsnämnden.

Det stämmer. Mötesplats Spinneriet hanteras på tjänstemannanivå.

Granskningen har inte visat på att det finns något kommunövergripande dokument som visar på ansvarsfördelning mellan nämnderna när det gäller ensamkommande flyktingbarn. Vi menar att detta är en brist.

Sektor arbete, trygghet och omsorg anser att det viktigt att ett kommunövergripande dokument som beskriver ansvarsfördelningen görs.

Däremot saknas dokument som visar på den politiska viljeriktningen för integrationsarbetet inom Mötesplats Spinneriet.

Det stämmer. Mötesplats Spinneriet hanteras på tjänstemannanivå.

Sektorns bedömning

Sektorn gör bedömningen att handläggarna inom Barn- och ungdomsenheten idag har förutsättningar att påbörja och avsluta utredningar kring de ensamkommande barn/ungdomar som anvisats kommunen inom lagstadgad tid. Familjehemssekreterarna har idag utrett alla familjehem där barn/ungdomar är placerade. Baserat på Migrationsverkets prognos av antal anvisade flyktingbarn är den samlade bedömningen att handläggare av ensamkommande flyktingbarn/familjehem har goda förutsättningar för att fullgöra sina arbetsuppgifter.